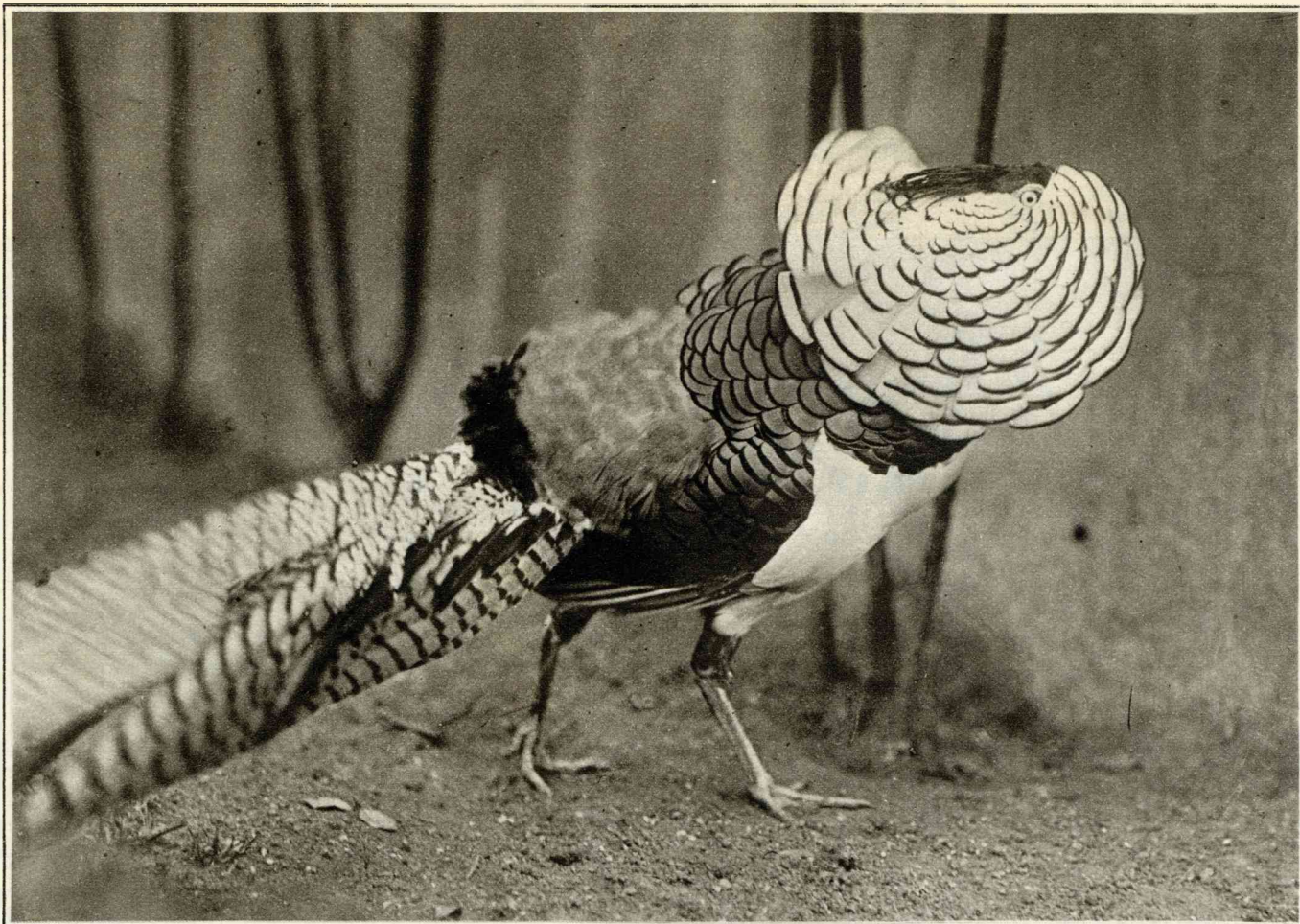

PRONKENDE FAZANT.

TOILETKAMER DER VOGELS

DOOR

LEE S. CRANDALL

Directeur van de Afdeeling Vogels
in het Zoölogical Park te New York

De natuur heeft niet gezorgd voor schoonheidsspecialiteiten voor vogels. Feitelijk is dan ook ieder vogel zijn eigen manicurist, zijn eigen tailleur, zijn eigen badmeester.

Veelvuldige baden zijn een belangrijke factor in het dagelijksch leven van een vogel. Iedereen, die een kanarie-vogel zijn morgenbad heeft zien nemen, weet hoe grondig daarbij te werk wordt gegaan. Wanneer de badende vogel weder uit het water opduikt, spreidt hij zijn vederen uit door de kleine spiertjes die daarvoor in aanmerking komen, en terwijl hij zijn lichaam met kracht schudt, laat hij zooveel lucht tot de oppervlakte van zijn huid toe als maar mogelijk is. De ingewikkelde bewerking om zijn wanordelijk gevederte weder in orde te brengen geschiedt door middel van zijn bek.

Zoodra zijn toilet voltooid is, bevindt zich elk veertje precies in de rij, ieder spoortje vuil is verwijderd, het gevederte bezit dan den glans van schitterende zijde.

Wanneer de handigheid van den kanarie onze bewondering wekt, wat zullen wij dan zeggen van een vogel als de pelikaan? Zijn bek, die ongeveer achttien inches lang is, is aan de spits gewapend met een puntigen haak. Iedere veder wordt met de uiterste zorgvuldigheid door dien zwaren bek getrokken, ieder scheurtje wordt met den fijnsten kam opgezocht.

Ieder soort vogels houdt er een eigen manier van baden op na. Terwijl de kanarie en de musch flink in het water plonzen, dompelt de boerenwaluw zich zeer voorzichtig onder, waarbij hij sierlijke bogen op het water beschrijft.

Sommige vogels wasschen zich nooit met water. Kalkoenen, fazanten en gewone hoenderen bezitten een diep geworteld voor-

oordeel tegen water. Toch baden zij, op hun eigen manier, in het stof of in het zand. Iedereen heeft wel eens een kip gezien, die met plezier zich in het warme stof van een landweg dompelde. Hare bewegingen zijn dezelfde als die van den kanarie in zijn badje. Wolken stoffig leem rijzen op in de zomersche lucht; hoopen van dit stof

worden door het gevederte gezeefd en verstikken het kleine ongedierte.

Duiven baden zich alleen in water. Aan den anderen kant gebruikt de huismusch en menige andere inlandsche vogel zoowel water als stof om zich te reinigen. Dikwijls, wanneer men over een uitgedroogde weide op het platteland wandelt, ziet men een open plek met kleine uithollingen; dat zijn de plaatsen, waar de veld- en grasmussen hun stofbad hebben genomen.

Het denkbeeld om lange afstandzwemmers met vet in te smeren is niet nieuw. Eenden hebben dit middel van het begin van de schepping af gebruikt. Alle eendensoorten leven in of bij het water. Om hierin met succes te slagen, moet een eend niet alleen het water weghouden van zijn rug maar van zijn geheele lichaam. Een eend komt zoo droog als een landvogel uit het water: natte vleugels zouden voor dit dier van groot nadeel zijn. Zooals men had kunnen verwachten, bereikt de eend dit resultaat door het gebruik van vet, en hij draagt zijn eigen vetpotje bij zich. Aan den wortel van zijn staart bevindt zich een orgaan, bekend als de olieklier, welke genoegzaam vet afscheidt voor alle doeleinden. Ofschoon de eenden het meeste van hun tijd in het water doorbrengen, vinden zij toch, dat het noodig is zich dikwijls te wasschen en hun vederen op te maken. Na ieder bad worden de vederen met zorg glad gestreken, en overal wordt olie overgestreken.